

Uskonto

Uskonnon opetuksesta

Uskonnon opetuksessa tarkastellaan elämän uskonnollista ja eettistä ulottuvuutta oppilaanoman kasvun näkökulmasta sekä laajempaan yhteiskunnallisena ilmiönä. Uskontoa käsitellään yhtenä inhimillisen kulttuurin vaikuttavana pohjavirtana. Uskonnon opetuksessa korostetaan oman uskonnon tuntemista sekä valmiutta kohdata muita uskontoja ja katsomuksia, etenkin suomalaisessa yhteiskunnassa vaikuttavia katsomusperinteitä.

Uskonnon opetuksen tehtävänä on tarjota oppilaalle tietoja, taitoja ja kokemuksia, joista hän saa aineksia identiteetin ja maailmankatsomuksen rakentamiseen. Opetus antaa valmiuksia kohdata uskonnollinen ja eettinen ulottuvuus omassa ja yhteisön elämässä. Opetuksen tavoite on uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys.

Opetuksen tavoitteena on

- perehdyttää omaan uskontoon
- perehdyttää suomalaiseen katsomusperinteeseen
- tutustuttaa muihin uskontoihin
- auttaa ymmärtämään uskontojen kulttuurista ja inhimillistä merkitystä
- kasvattaa eettisyyteen ja auttaa ymmärtämään uskonnon eettistä ulottuvuutta.

Evangelisluterilainen uskonto

Aineen kuvaus

Uskonnonopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaalle tietoja, taitoja ja kokemuksia, joista hän saa aineksia laaja-alaisen uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen rakentamiseen.

Keskeisiä kysymyksiä uskonnon oppimisessa ovat:

- Kuka minä olen?
- Miten suhtaudun toiseen ihmiseen?
- Mihin minä kuulun?
- Millaista on hyvä elämä?
- Miten toimin oikeudenmukaisesti koko maailmassa?
- Mikä on elämän tarkoitus?
- Mihin elämässä voi turvata?
- Millainen Jumala on?

Uskonnonopetuksen tavoitteisiin pyritään

- perehtymällä omaan uskontoon ja sen kulttuuriperintöön, jotta oppilas saa virikkeitä henkilökohtaisen elämänkatsomuksen muodostamiseen

- tutustumalla muihin uskontoihin ja maailmankatsomukselliseen ajatteluun, jotta oppilas tuntisi nämä traditiot ja tulisi toimeen monikulttuurisessa yhteiskunnassa eri tavoin ajattelevien ja uskovien kanssa
- kehittämällä eettisesti vastuullista elämänasennetta, jotta oppilas kykenee omiin arvovalintoihin ja pystyy vaikuttamaan yhteiskunnassa tehtäviin ratkaisuihin.

Uskonnonopetus tukeutuu Raamattuun. Yhteisöllinen ja paikallinen lähestymistapa painottuvat. Eettinen pohdinta on oma tärkeä tavoitealueensa.

- Raamattuun tutustuminen on keskeistä uskonnonopetuksessa. Samatkin kertomukset avautuvat eri tavalla eri ikäisille. Raamatun tuntemukseen liittyy olennaisena uskonnollisen kielen ja uskonnollisten symbolien luonteen ymmärtäminen.
- Uskonnon oppimisessa yhteisön merkitys on keskeinen. Etsiessään vastausta omaa olemassaoloaan, elämäänsä ja sen tarkoitusta kartoittaviin kysymyksiin ihminen tarvitsee niin kodin, koulun kuin kirkonkin antamaa tukea. Luonnollinen yhteistyökumppani on Joensuun evankelisluterilainen seurakunta.
- Pohjoiskarjalaiseen kulttuuriin kuuluu olennaisena osana myös ortodoksisuus. Muihin uskontokuntiin tutustuttaessa ortodoksisen perinteen tuntemus painottuu.
- Oikean ja väärän toiminnan pohdinta on keskeistä uskonnon eettistä ainesta. Ihmiskunta on ehkä voimakkaammin kuin koskaan ennen arvojen, merkitysten ja ymmärtämisen haasteiden edessä. On pohdittava ja löydettävä käytännön elämän ratkaisuja, miten säilyttää kasvi- ja eläinlajien moninaisuus ja koko aineellisen luonnon olemassaolo, miten vaalia ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia. Maailmaa pyritään tarkastelemaan nykyajan lapsen ja tulevan aikuisen näkökulmasta.

Aihekokonaisuuksista *ihmisenä kasvamisen, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys* sekä *vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta* ovat luonteva osa uskonnon opetusta. Kaikkia aihekokonaisuuksia käsitellään uskonnossa eettiseltä kannalta tai arvokysymyksinä. Esimerkiksi viestintä- ja mediakysymyksissä tietoverkkovarkaus on eettinen ongelma. Myös ihmisen rakentamat joukkotuhoaseet teknologisenä tuotteena ovat suuri eettinen ongelma.

Työtavat

Vain mielikuvitus asettaa rajat opetusmenetelmien käytössä. Opetusmenetelmien vapautunut ja tuloksellinen käyttö edellyttää opettajalta ainakin seuraavia perusvalmiuksia: sisällön tuntemista, havainnollistamista, laaja-alaisuutta ja henkistä liikkuvuutta, tutkimusmatkailijan asennetta sekä erilaisia vaihtelevia työtapoja.

Havainnollisuus, toiminnallisuus ja elämyksellisyys luovat tunnelmia ja mielikuvia. Toiminnalliset, aktivoivat, yhteistoiminnalliset ja ongelmalähtöiset työtavat sopivat uskonnonopetukseen.

- Kertomuksiin eläytyminen sekä erilaiset draamalliset työtavat auttavat lasta hahmottamaan asioiden tuttuuden ja yleisinhimillisyyden
- Keskustelujen virittämiseen käytetään erilaisia aktivoivia menetelmiä ja avoimen, luottamuksellisen keskusteluilmapiirin luomisesta huolehditaan
- Luova kirjoittaminen ja käden taidot syventävät ja soveltavat opitun ymmärtämistä
- Opetuksessa käytetään myös tietoverkkoa hyödyntäviä menetelmiä ja tutkivaa oppimista
- Opintoretket ja vierailut tutustuttavat asioihin ja ilmiöihin niiden oikeassa ympäristössään
- Asioiden itsenäisen tutkimisen ohella oppilas on mukana perinteeseen kasvamisessa

- Lasten ja nuorten hengelliset laulut ja virret sekä kyky hiljentyä ovat uskonnon ominta kieltä ihmisenä kasvamisessa

Arviointi

Opettaja arvioi tavoitteiden saavuttamista jatkuvasti. Arvioinnin selkeät kriteerit ohjaavat oppilasta ymmärtämään arviointia ja arvioimaan itseään. Arviointi koostuu prosessi- ja päätearviointista sekä oppilaan itsearviointista. Prosessiarvioinnissa opettaja havainnoi oppilaan aktiivisuutta tuntityöskentelyssä sekä paneutumista omiin tuotoksiin. Päätearviointissa varttuneempien oppilaiden kanssa kerrataan opittua myös kirjallisesti. Kokeiden sijaan oppilas voi valmistaa tutkielmia tai oppimispäiväkirjoja tai muita kuin kirjallisia opinnäytteitä, joista sovitaan opettajan ja oppilaan kesken. Oppilaat voivat tehdä esimerkiksi kirkolliseen taiteeseen liittyviä töitä, videointeja, näytelmiä, haastatteluja tai suullisia esitelmiä. Arviointitavan soveltuvuus kullekin luokka-asteelle on opettajan oman valinta. Oppilasta harjaannutetaan myös itsearviointiin.

Luokat 1-5

VUOSILUOKAT 1–5

Tavoitteet

Oppilas

- oppii luottamusta elämään ja itseensä, oppii rohkeasti kohtaamaan tulevaisuuden sekä näkemään Jumalan vaikutuksen maailmassa
- tutustuu Uuteen testamenttiin, Jeesuksen elämään ja opetukseen
- tutustuu Vanhan testamentin keskeisiin kertomuksiin
- oppii yhdistämään kirkkovuoden ja Jeesuksen elämänkaaren
- tutustuu luterilaiseen kirkkoon ja seurakunnan toimintaan
- tutustuu muihin kristillisiin kirkkoihin ja ympäröivään uskonnolliseen elämään sekä uskonnottomuuteen
- oppii eettisten asioiden pohdintaa, omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä kristillisen etiikan soveltamista.

1. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- oppii luottamusta elämään ja itseensä. Oppilas oppii rohkeasti kohtaamaan tulevaisuuden sekä näkemään Jumalan vaikutuksen maailmassa. Oppilaan käsitys Jumalasta Luojana ja rakastavana Taivaan Isänä vahvistuu
- oppii yhden luomiskertomuksen
- oppii kertomaan Jeesuksen elämän pääkohdista
- oppii alustavasti yhdistämään kirkkovuoden ja Jeesuksen elämänkaaren

- tuntee luterilaisen seurakunnan lapsityötä
- tutustuu ortodoksisuuteen
- oppii eettisten asioiden pohdintaa, omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä kristillisen etiikan soveltamista.

Sisällöt

Eettisyyteen kasvaminen

Tuetaan oppilaiden eettisyyden ja vastuullisuuden kasvua. Pohditaan oikeaa lähimmäisyyttä, elämän ja luonnon kunnioitusta sekä valintojen tekemistä.

- Luokkayhteisön pelisäännöt
- Itsetuntemuksen lisääntyminen, minun perheeni, erilaisia perheitä
- Kultaisen säännön periaate
- Omatunto
- Anteeksiantaminen ja anteeksi pyytäminen
- Oppilaiden omista kokemuksista ja elämäntilanteista nousevia kysymyksiä

Luottamus ja turvallisuus

- Jumala on luonut maailman
- Jumala taivaallisena Isänä
- Jumalan huolenpito
- Rukous lapsen elämässä

Jeesuksen elämää ja opetuksia

Käytettävissä olevan ajan puitteissa valitaan seuraavista kertomuksista:

- Elämää Jeesuksen ajan Palestiinassa: luonnossa, kotona, töissä.
- Hyvä paimen
- Jeesus siunaa lapsia
- Jeesus tyynnyttää myrskyn
- Jeesus ruokkii 5000 miestä
- Jeesus parantaa sokeana syntyneen
- Jeesus parantaa halvaantuneen
- Jeesus herättää kuolleen nuorukaisen

Jeesuksen elämään liittyvät kirkolliset juhlat

Tarkastellaan juhlien kristillisiä sisältöjä ja eettistä merkitystä sekä niihin liittyviä tapoja. Pohditaan oman perheen ja suvun perinteitä.

- Adventti: Enkeli ilmoittaa Jeesuksen syntymästä
- Joulun aika: Jeesus syntyy, Paimenet tulevat katsomaan Jeesus-lasta
- Uusi vuosi: Jeesus nimi, Jeesus tuodaan temppeliin
- Loppiainen: Itämaan tietäjät tulevat katsomaan Jeesus-lasta
- Kynttilänpäivä: Jeesus maailman valkeus
- Marianpäivä
- Pääsiäinen: Jeesus ratsastaa Jerusalemiin, Jeesus ja opetuslapset viimeisellä aterialla, Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus, Naiset tulevat tyhjälle haudalle, Jeesus ilmestyy opetuslapsille
- Helatorstai: Jeesus nousee taivaaseen

Seurakunta oppilaan elämässä

- Tutustutaan lapsityöhön sekä johonkin lastenmessuun. Luokassa voi vieraila esimerkiksi lapsityöntekijä.

Tutustumme ortodoksisuuteen

- Tutustutaan ortodoksisuuteen: esimerkiksi retki ortodoksisen kirkkoon

2. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- oppii luottamusta elämään ja itseensä. Oppilas oppii rohkeasti kohtaamaan tulevaisuuden sekä näkemään Jumalan vaikutuksen maailmassa. Oppilaan käsitys Jumalasta Luojana ja rakastavana Taivaan Isänä vahvistuu.
- oppii kertomaan Jeesuksen elämän pääkohdista.
- oppii tuntemaan kirkkovuoden juhlia.
- oppii tuntemaan kirkkorakennuksen hiljentymisen paikkana. Oppilas oppii tuntemaan lapsen elämää lähellä olevia luterilaisen seurakunnan työmuotoja.
- tutustuu omassa luokassa edustettuihin muihin kristillisiin perinteisiin. Oppilaan ortodoksisuuden tuntemus syventyy. Oppilas tutustuu myös muihin luokassa edustettuihin uskontoihin.
- oppii eettisten asioiden pohdintaa, omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä kristillisen etiikan soveltamista.

Sisällöt

Eettisyyteen kasvaminen

Tuetaan oppilaiden eettisyyden ja vastuullisuuden kasvua. Pohditaan oikeaa lähimmäisyyttä, elämän ja luonnon kunnioitusta sekä valintojen tekemistä.

- Harjoitellaan yhteiselämän perustaitoja

- Opitaan tunnistamaan ja nimeämään tunteita. Pohditaan omaa arvoa ja ainutlaatuisuutta.

Luottamus ja turvallisuus

- Elämää Jumalan luomassa maailmassa. Jumalan huolenpito.
- Ilta- ja ruokarukous, Isä meidän –rukous

Jeesuksen elämää ja opetuksia

Käytettävissä olevan ajan puitteissa valitaan seuraavista kertomuksista:

- Jeesus 12-vuotiaana temppelissä
- Jeesus kastetaan
- Opetuslasten kutsuminen
- Pietarin kalansaalis
- Pietari aalloilla
- Jeesus herättää kuolleista Jairuksen tyttären
- Laupias samarialainen
- Tuhlaajapoika
- Sakkeus
- Kaksi rakentajaa

Vanhan testamentin ihmisiä valintojen edessä

(valitaan joitakin)

Käytettävissä olevan ajan puitteissa valitaan seuraavista kertomuksista:

- Hanna Samuelin luona – sydämen rukous
- Nuori Samuel – ketä kuuntelen
- Ruut – uskollisuus
- Daavid voidellaan kuninkaaksi – miten näen toisen
- Salomonin valinta – viisaus vai rikkaus
- Elia ja köyhän lesken apu – anteliaisuus
- Joona – katumus, anteeksianto
- Daniel leijonien luolassa – rukous
- Ester – rohkeus
- pieni tyttö parantaa Naimanin (2 Kun. 5) – pienikin on tärkeä

Kirkolliset juhlat

Tarkastellaan juhlien kristillisiä sisältöjä ja eettistä merkitystä sekä niihin liittyviä tapoja. Pohditaan oman perheen ja suvun perinteitä.

- Mikkelinpäivä: lasten ja enkelien päivä
- Pyhäinpäivä: Kuolema osana elämää, Kiitollisuus menneistä sukupolvista, Läheisten ihmissuhteiden ja jumalasuhteen hoitaminen
- Itsenäisyyspäivä: kiitollisuus isänmaasta
- Joulukuukausi
- Laskiainen: Paastonaika
- Pääsiäinen
- Helluntai: Jeesus lähettää Pyhän Hengen, seurakunnan syntymäpäivä

Tutustumme seurakuntaan

- Tutustutaan joihinkin seurakunnan työmuotoihin: kodin siunaaminen, kaste sekä lähetystyö. Luokassa voi vierailla esimerkiksi pappi ja lähetystyöntekijä.
- Tutustutaan kirkkoon rakennuksena ja hiljentymisen paikkana esimerkiksi vierailemalla kirkossa.

Tutustumme toisiin seurakuntiin ja uskontoihin

- Tutustutaan ortodoksisuuteen esimerkiksi vierailemalla Valamossa. Tutustutaan muihin kristillisiin seurakuntiin, joihin luokan oppilaat kuuluvat.
- Mikäli luokassa on muihin uskontoihin kuuluvia oppilaita, tutustutaan heidän uskontoonsa.

3. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- oppii luottamusta elämään ja itseensä, oppii rohkeasti kohtaamaan tulevaisuuden sekä näkemään Jumalan vaikutuksen maailmassa. Oppilaan käsitys Jumalasta Luojana vahvistuu.
- oppii Vanhan testamentin alku- ja patriarkkakertomusten pääkohtia.
- oppii Herran siunauksen.
- tuntee luterilaisen seurakunnan varhaisnuorisotyötä.
- tuntee ortodoksista paasto- ja pääsiäisperinnettä. Oppilas tutustuu helluntaiseurakuntaan tai johonkin muuhun protestanttiseen seurakuntaan.
- pohtii ihmisen ja luonnon arvoa luomisen näkökulmasta.
- oppii eettisten asioiden pohdintaa erityisesti Vanhan testamentin kertomusten pohjalta.
- oppii omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä kristillisen etiikan soveltamista

Sisällöt

Sisällöt on eriytelty luokka-asteittain kolmeen taulukkoon.

[Raamattu](#)
[Uskon tulkintaa](#)
[Arvokas elämä](#)

4. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- oppii luottamusta elämään ja itseensä, oppii rohkeasti kohtaamaan tulevaisuuden sekä näkemään Jumalan vaikutuksen maailmassa. Oppilaan käsitys Jumalasta rakastavana Taivaan Isänä vahvistuu.
- oppii Jeesuksen elämän ja opetusten pääkohdat.
- oppii Isä meidän -rukouksen.
- oppii joulun ajan ja pääsiäisen ajan juhlat.
- tuntee oman seurakunnan työmuotoja.
- tutustuu kristilliseen laupeudentyöhön, esimerkiksi Pelastusarmeijaan.
- oppii kultaisen säännön ja rakkauden kaksoiskäskyn.
- oppii eettisten asioiden pohdintaa, omien tunteiden ja kokemusten jakamista sekä kristillisen etiikan soveltamista erityisesti Jeesuksen tekojen ja opetusten pohjalta.

Sisällöt

Sisällöt on eriytelty luokka-asteittain kolmeen taulukkoon.

- [Raamattu](#)
- [Uskon tulkintaa](#)
- [Arvokas elämä](#)

5. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- oppii luottamusta elämään ja itseensä, oppii rohkeasti kohtaamaan tulevaisuuden sekä näkemään Jumalan vaikutuksen maailmassa.
- saa kuvan Raamatusta kirjakokoelmana.
- pohtii Jumalan kaikkivaltiutta.
- oppii kristillisen käsityksen armosta ja pelastuksesta.
- saa kokonaiskuvan kirkkovuodesta. Oppilas oppii liturgiset värit.
- tuntee kirkollisia toimituksia.
- tutustuu Joensuussa toimiviin kristillisiin seurakuntiin ja yhteisöihin.
- tutustuu Joensuussa esiintyviin muihin uskontoihin.
- pohtii omaa arvoa ja ainutlaatuisuutta. Oppilas pohtii oman perheen ja suvun arvoja ja perinteitä.
- osaa soveltaa kymmentä käskyä elämän omana lakina. Oppilas pohtii eettistä vastuuta luomisen näkökulmasta.

Sisällöt

Sisällöt on eriytelty luokka-asteittain kolmeen taulukkoon.

- [Raamattu](#)
- [Uskon tulkintaa](#)
- [Arvokas elämä](#)

Arviointi

Opettaja arvioi tavoitteiden saavuttamista jatkuvasti. Arvioinnin selkeät kriteerit ohjaavat oppilasta ymmärtämään arviointia ja arvioimaan itseään. Arviointi koostuu prosessi- ja päätearviointista sekä oppilaan itsearviointista. Prosessiarvioinnissa opettaja havainnoi oppilaan aktiivisuutta tuntityöskentelyssä sekä paneutumista omiin tuotoksiin. Päätearviointissa varttuneempien oppilaiden kanssa kerrataan opittua myös kirjallisesti. Kokeiden sijaan oppilas voi valmistaa tutkielmia tai oppimispäiväkirjoja tai muita kuin kirjallisia opinnäytteitä, joista sovitaan opettajan ja oppilaan kesken. Oppilaat voivat tehdä esimerkiksi kirkolliseen taiteeseen liittyviä töitä, videointeja, näytelmiä, haastatteluja tai suullisia esitelmiä. Arviointitavan soveltuvuus kullekin luokka-asteelle on opettajan oman valinta. Oppilasta harjaannutetaan myös itsearviointiin.

Kuvaus oppilaan hyvästä osaamisesta 5. luokan päättyessä

Oppilas kykenee hankkimaan tietoa kristinuskosta ja Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta.

Oppilas

- tuntee Raamatun keskeisiä kertomuksia
- tuntee Suomen evankelis-luterilaisen kirkon peruspiirteitä ja oman alueensa kotiseurakuntaa
- ymmärtää, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko kuuluu kirkkojen suureen perheeseen ja että on olemassa myös muita kristillisiä kirkkoja ja yhteisöjä.

Oppilas alkaa hahmottaa uskontoa ilmiönä.

Oppilas

- ymmärtää uskonnollisen kielenkäytön luonnetta
- tunnistaa kristillisiä symboleja, käsitteitä ja kielikuvia
- näkee uskontojen vaikutuksia omassa elämässään ja lähiympäristössään.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa.

Oppilas

- hahmottaa alustavasti uskon ja tiedon perusluonnetta
- osaa tarkastella itselleen läheisiä elämänkysymyksiä

- pystyy ikäkauttansa vastaavasti hahmottamaan omaa maailmankatsomustaan

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla.

Oppilas

- kykenee eettiseen pohdintaan
- tunnistaa moraaliseen päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä ja ottaa niitä huomioon omassa elämässään.

Luokat 6-9

Evangelisluterilaisen uskonnon ydintehtävänä vuosiluokilla 6–9 on syventää ja laajentaa oppilaan ymmärtämystä oman uskonnon ja muiden uskontojen luonteesta ja merkityksestä sekä näin tukea oppilaan oman maailmankatsomuksen ja eettisen näkemyksen rakentumista.

Tavoitteet

Oppilas

- tiedostaa maailmankatsomuksensa rakentumiseen vaikuttavia tekijöitä
- ymmärtää uskonnon ja siihen sisältyvän pyhyden ulottuvuuden merkitystä ihmisen ja yhteisön elämässä
- perehtyy Raamattuun inhimillisenä ja pyhänä kirjakokoelmana.
- perehtyy kristinuskoon sekä sen merkitykseen ihmisen ja yhteiskunnan elämässä
- perehtyy luterilaiseen kirkkoon ja sen uskonkäsitykseen
- tutustuu keskeisiin maailmanuskontoihin pääpiirteissään
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- tuntee eettisen ajattelun peruskäsitteitä ja kristillisen etiikan perusteita sekä osaa soveltaa näitä eettisessä pohdinnassaan ja toiminnassaan

6. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- ymmärtää uskonnon ja siihen sisältyvän pyhyden ulottuvuuden merkitystä ihmisen ja yhteisön elämässä
- oppii Apostolien tekojen keskeisiä sisältöjä
- perehtyy kristillisen kirkon historiaan
- oppii apostolisen uskontunnustuksen perusajatuksia
- tutustuu juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiin ja eriyttäviin piirteisiin
- tuntee kristillistä virsi- ja muuta musiikkiperinnettä

- tuntee kristillisen etiikan perusajatuksia sekä osaa soveltaa niitä eettisessä pohdinnassaan ja toiminnassaan.

Sisällöt

Sisällöt on eriytelty luokka-asteittain kolmeen taulukkoon.

- [Raamattu](#)
- [Uskon tulkintaa](#)
- [Arvokas elämä](#)

7. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- tiedostaa maailmankatsomuksensa rakentumiseen vaikuttavia tekijöitä.
- ymmärtää uskonnon ja siihen sisältyvän pyhyden ulottuvuuden merkitystä ihmisen ja yhteisön elämässä
- perehtyy Raamattuun yhden maailmanuskonnon pyhänä kirjana
- tutustuu keskeisiin maailmanuskontoihin pääpiirteissään
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- tuntee eettisen ajattelun peruskäsitteitä ja suurten maailmanuskontojen etiikan perusteita.

Sisällöt

Sisällöt on eriytelty luokka-asteittain kolmeen taulukkoon.

- [Raamattu](#)
- [Uskon tulkintaa](#)
- [Arvokas elämä](#)

8. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- tiedostaa maailmankatsomuksensa rakentumiseen vaikuttavia uskonnollisia ja aatteellisia tekijöitä
- osaa kuvailla kirkkojen nykyiseen tilanteeseen johtaneita historiallisia tapahtumia
- tuntee erityisesti reformaation aikakautta

- perehtyy Raamattuun kristillisten perinteiden näkökulmasta
- tunnistaa suuria kristillisiä kirkkoja yhdistäviä ja erottavia piirteitä
- osaa kertoa muutamista tunnetuimmista, kirkon oppiin ja etiikkaan vaikuttaneista eri aikakausien kristityistä
- osaa jossakin määrin erottaa uskonnollisia, aatteellisia ja poliittisia piirteitä kristinuskon historiaa ohjaavina tekijöinä.

Sisällöt

Sisällöt on eriytelty luokka-asteittain kolmeen taulukkoon.

- [Raamattu](#)
- [Uskon tulkintaa](#)
- [Arvokas elämä](#)

9. LUOKKA

Tavoitteet

Oppilas

- tiedostaa maailmankatsomuksensa rakentumiseen vaikuttavia raamatullisia ja eettisiä tekijöitä
- tuntee Raamattua historiallisena kirjana
- tuntee Vanhan ja Uuden testamentin keskeisiä sisältöjä
- arvostaa Raamattua pyhänä kirjana ja eettisenä oppaana
- tunnistaa eettisiä ristiriitatilanteita ja osaa niitä jossakin määrin ratkaista omassa todellisuudessaan
- osaa kuvailla jossakin määrin myös tieteen, taiteen ja muun kulttuurin alueilla syntyviä eettisiä ongelmia
- osaa kunnioittaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä
- oppii jossakin määrin vastuullista elämänsäntettä.

Sisällöt

Sisällöt on eriytelty luokka-asteittain kolmeen taulukkoon.

- [Raamattu](#)
- [Uskon tulkintaa](#)
- [Arvokas elämä](#)

Arviointi

Opettaja arvioi tavoitteiden saavuttamista jatkuvasti. Arvioinnin selkeät kriteerit ohjaavat oppilasta ymmärtämään arviointia ja arvioimaan itseään. Arviointi koostuu prosessi- ja päätearviointista sekä

oppilaan itsearvioinnista. Prosessiarvioinnissa opettaja havainnoi oppilaan aktiivisuutta tuntityöskentelyssä sekä paneutumista omiin tuotoksiin. Päätearvioinnissa varttuneempien oppilaiden kanssa kerrataan opittua myös kirjallisesti. Kokeiden sijaan oppilas voi valmistaa tutkielmia tai oppimispäiväkirjoja tai muita kuin kirjallisia opinnäytteitä, joista sovitaan opettajan ja oppilaan kesken. Oppilaat voivat tehdä esimerkiksi kirkolliseen taiteeseen liittyviä töitä, videointeja, näytelmiä, haastatteluja tai suullisia esitelmiä. Arviointitavan soveltuvuus kullekin luokka-asteelle on opettajan oma valinta. Oppilasta harjaannutetaan myös itsearviointiin.

Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Oppilas kykenee hankkimaan syventävää tietoa kristinuskosta ja evankelis-luterilaisesta kirkosta.

Oppilas

- tuntee Raamatun keskeisen sisällön.
- tuntee kristinuskon syntytahtumat ja hallitsee kristillisten kirkkojen muotoutumisen keskeiset vaiheet.
- tuntee Suomen evankelis-luterilaisen kirkon historiaa ja ymmärtää suomalaisen luterilaisuuden perusluonteen.
- ymmärtää suomalaista uskonnollisuutta ja katsomusperinnettä.

Oppilas ymmärtää uskontoa ilmiönä.

Oppilas

- ymmärtää uskonnollista ajattelua sekä uskonnollisen kokemuksen ja käyttäytymisen luonnetta.
- tunnistaa uskontojen vaikutuksia suomalaisessa ja eurooppalaisessa kulttuurissa.
- tuntee maailmanuskontojen keskeisiä piirteitä.
- arvostaa eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä.

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa.

Oppilas

- tuntee uskon ja tiedon perusluonteen sekä niiden keskinäisen suhteen.
- hahmottaa omaan maailmankatsomukseensa vaikuttavia tekijöitä.
- on saanut valmiuksia keskustella olemassaolon perimmäisistä kysymyksistä.

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla.

Oppilas

- kykenee vastuulliseen eettiseen pohdintaan.
- tunnistaa laajemmin omien valintojensa ja tekojensa seurauksia.

Liitteet

Evangelisluterilaisen uskonnon opetuksen liitteet

Sisältöihin liittyviä tiedostoja

- [Virret](#)
- [Luterilaisen kirkon elämää](#)
- [Hyvän elämän teemat](#)
- [Paikallisuus opetussuunnitelmassa](#)

Yleistiedostot

- [Työtavat](#)
- [Arviointitaulukko](#)
- [Linkit](#)

Ortodoksinen uskonto

Oppiaineen kuvaus

Ortodoksisessa uskonnonopetuksessa keskeistä on oppilaan ortodoksinen identiteetti vahvistaminen ja ylläpitäminen. Oppilasta autetaan ymmärtämään uskonnon merkitystä hänelle itselleen sekä näkemään uskonnon vaikutuksia yhteiskunnassa ja kulttuurissa. Lisäksi opetuksessa pyritään uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen saavuttamiseen. Alemmilla luokilla uskonnonopetuksen ydintehtävänä on tietojen, taitojen ja pyhän kokemisen kautta tarjota oppilaalle aineksia eettisesti vastuuntuntevan maailmankatsomuksen rakentamiseen ja kasvamiseen. Ylemmillä luokilla uskonnonopetuksen ydintehtävänä on laajentaa ja syventää oppilaan ymmärtämystä omasta uskonnollisesta perinteestään sekä muiden uskontojen luonteesta ja merkityksestä sekä tukea oppilaan oman maailmankatsomuksen ja eettisen näkemyksen rakentumista. Ortodoksinen uskonnonopetuksen arvopohja perustuu ihmisten väliseen tasaarvoon, toisten kanssa toimeen tulemiseen, itsensä arvostamiseen ja myös aloittekykyisyyden ja terveen itsetunnon lisäämiseen.

Opetussuunnitelma on jaettu vuosiluokilla 1–5 seuraaviin osa-alueisiin: kirkkovoosi ja pyhät ihmiset, kirkon jäsenyys, Raamattu pyhänä kirjana, liturginen elämä ja uskonoppi ja eettisyyteen kasvaminen.

Vuosiluokilla 6–9 perehdytään seikkaperäisemmin alkukirkon elämään, raamattutietoon, kirkon historiaan, kirkkotaiteeseen, liturgiikkaan, suuriin maailmanuskontoihin sekä kirkon eettiseen opetukseen. Tavoitteena on antaa oppilaalle kokonaiskuva ortodoksinen kirkon historiallisista vaiheista sekä kirkon asemasta ja tehtävästä nyky-yhteiskunnassa ja harjaannuttaa häntä myös itse hankkimaan tietoa ortodoksisesta uskosta. Lisäksi oppilas tutustutetaan ekumeenisessa hengessä evankelis-luterilaisen kirkon ja muiden kristillisten yhteisöjen uskonnolliseen elämään ja kunnioittamaan toisten ihmisten uskonnollista vakaumusta.

Kaikilla vuosiluokilla yhteisenä teemana on jumalanpalveluselämään ja kirkkovooteen tutustuminen, jonka opetuksessa huomioidaan oppilaiden ikä. Oppilaat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan jumalanpalveluksiin ainakin joulupaaston ja pääsiäisen aikana. He tutustuvat myös Joensuun ortodoksinen seurakunnan toimintaan. Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus osallistua pyhiinvaellusmatkaan Valamon ja/tai Lintulan luostareihin. Tämä voidaan toteuttaa myös leirikouluna.

Joensuun normaalikoulu on ainoa maamme harjoittelukoulu, missä koulutetaan ortodoksisen uskontoon erikoistuvia luokanopettajia ja aineenopettajia. Näin ollen ortodoksisuuden tulisi näkyä myös koulun muussa toiminnassa. Tämä vahvistaa ortodoksilasten identiteettiä.

Työtavat

Uskonnonopetuksessa korostuvat monipuoliset työtavat ja elämyksellisyys. Jumalanpalveluksiin osallistumiset, retket ja vierailut syventävät tunnilla opittua ja niiden avulla oppilas voi soveltaa käytännössä aiemmin oppimaansa. Kirjallisten tehtävien lisäksi oppilaalle tarjotaan mahdollisuus syventää persoonallisesti opittua sopivalla tavalla askartelun, piirtämisen ja käsitöiden avulla. Kirkkolaulujen ja erilaisten yhteistoiminnallisten työtapojen avulla voidaan havainnollistaa oppiaineen yhteisöllistä luonnetta. Kerronta on uskonnonopetuksen perinteinen työtapo, jota tulee käyttää erityisesti alimmilla luokkatasoilla. Ortodoksinen uskonnonopetuksen verkkoympäristö Ortoweb tarjoaa mahdollisuuden TVT:n käyttöön opetuksessa.

Arviointi

Ortodoksisen uskonnon arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppimistuloksiin, tuntityöskentelyyn ja toisten huomioonottamiseen. Arvioinnin yhtenä tavoitteena on kehittää oppilaan itsearviointitaitoja. Arviointi tapahtuu pääsääntöisesti ennalta ilmoitettujen kirjallisten kokeiden tai pistokokeiden avulla. Oppilas voi osoittaa osaamistaan myös erilaisten oppiaineeseen soveltuvien omien tuotosten avulla opettajan kanssa ennalta sovitun aiheen mukaisesti.

Luokat 1-5

Vuosiluokka 1

Tavoitteet:

Oppilas:

- oppii ortodoksisen kristillisyyden sekä uskonopin peruskäsitteitä
- oppii tuntemaan kirkkovuotta
- tutustuu oman seurakunnan toimintaan
- tutustuu Jeesuksen kotimaahan ja Jeesuksen elämän keskeisiin vaiheisiin lähinnä kirkkovuoden kautta
- osallistuu ortodoksisen liturgiaan
- oppii ottamaan huomioon lähimmäisensä opetusryhmässä ja sen ulkopuolella

Sisällöt:

Kirkkovuosi ja pyhät ihmiset

- tärkeimmät kirkkovuoden juhlat kuten joulu, teofania, palmusunnuntai ja pääsiäinen
- oppilaan oma taivaallinen esirukoilija ja nimipäivä
- paasto
- joitakin pyhiä ihmisiä kuten pyhä Nikolaos sekä pyhittäjät Sergei ja Herman

Kirkon jäsenenä

- oma kirkko, ortodoksina perheessä ja koulussa
- risti, ristinmerkki ja ikoni
- rukous, kuten ´Isä meidän´ ja ruokarukous
- seurakunnan lapsityö
- luterilainen kirkko
- oman koulun oppilaiden uskontoja

Raamattu pyhänä kirjana

- Jeesuksen elämän keskeisiä tapahtumia

- Jeesuksen kotimaa

Liturginen elämä

- yleisimmät kirkkoveisut ja tärkeimpien juhlien veisuja
- kirkkomatka
- kirkko rakennuksena

Uskonoppi ja eettisyyden kasvaminen

- ihminen Jumalan kuvana ja kaltaisuutena
- Isä, Poika ja Pyhä Henki
- oikea ja väärä
- ystävyys ja suvaitsevaisuus

Kirkon jäsenenä sisältöalueeseen kuuluva oman koulun uskontoja antaa mahdollisuuden syventää opetusta kulttuuri-identiteetistä ja kansainvälisyyden merkityksestä lapsen omassa elämässä.

Vuosiluokka 2

Tavoitteet:

Oppilas

- syventää ortodoksisen kristillisyyden sekä uskonopin peruskäsitteitä
- oppii tuntemaan kirkkovuotta
- tutustuu oman seurakunnan toimintaan
- tutustuu Jeesuksen elämään ja opetukseen kirkkovuoden juhlien kautta
- osallistuu ortodoksiseen liturgiaan
- tutustuu alustavasti muihin uskontoihin
- oppii ottamaan vastuuta omista teoistaan

Sisällöt:

Kirkkovuosi ja pyhät ihmiset

- tärkeimmät kirkkovuoden juhlat kuten palmusunnuntai, ristin ylentäminen ja kirkkovuoden alku
- oppilaan nimikkopyhä
- paasto
- joitakin pyhiä ihmisiä kuten Johannes Kastaja, apostoli Johannes teologi ja Nektarios Eginalainen

Kirkon jäsenenä

- kodin ja maan hedelmien siunaaminen
- liturgia
- vainajien muisteleminen
- seurakunnan lapsityö
- lähiympäristön kirkkoja ja uskontoja

Raamattu pyhänä kirjana

- luominen
- Jeesuksen opetuksia
- evankeliumi

Liturginen elämä

- nimenanto
- kaste ja ehtoollinen
- kirkkomatka, papin tapaaminen
- yleisimmät kirkkoveisut
- kirkko pyhänä paikkana

Uskonoppi ja eettisyyteen kasvaminen

- ihminen Jumalan kuvana ja kaltaisuutena
- lähimmäisenrakkaus
- väärin tekeminen ja katumus

Vuosiluokka 3

Tavoitteet:

Oppilas:

- oppii ortodoksisuuden peruskäsitteitä
- perehtyy kirkkovuoteen, pyhien ihmisten elämään ja liturgiseen elämään
- tutustuu oman seurakunnan elämään
- osallistuu ortodoksisen liturgiaan
- perehtyy Vanhan Testamentin kertomuksiin
- oppii pohtimaan omaan elämään liittyviä eettisiä kysymyksiä
- tutustuu oman lähiympäristönsä uskontoihin

Sisällöt:

Kirkkovuosi ja pyhät ihmiset

- kirkkovuoden keskeisiä juhlia Raamatun kertomusten ja kirkon perimätiedon pohjalta, erityisesti Neitsyt Marian juhlat
- oman kirkon pyhä elämäkerta

Kirkon jäsenenä

- ortodoksinen perinne kotipaikkakunnalla
- kotiseurakunta ja sen toiminta
- lähiympäristön muut uskonnot

Raamattu pyhänä kirjana

- alkukertomukset
- patriarkkakertomukset
- Egyptistä luvattuun maahan

Liturginen elämä

- sakramenteista ehtoollinen
- tutustuminen liturgiaan
- jumalanpalvelusten toimittajat
- kirkkorakennus
- suurten juhlien ikoneja
- jumalanpalvelusveisuja, tropareja ja rukoushetken veisuja

Uskonoppi ja eettisyyteen kasvaminen

- kymmenen käskyä ja niiden merkitys omassa elämässä
- ihminen Jumalan kuvana ja kaltaisuutena

Liturgisen elämän sisältöaluetta syvennetään tietokoneavusteisesti käyttämällä ortodoksisen uskonnon verkkoympäristöä, Ortowebiä.

Uskonopin ja eettisyyteen kasvamisen sisältöalueeseen liitetään ihmisenä kasvamisen merkitys.

Vuosiluokka 4

Tavoitteet:

Oppilas:

- oppii ortodoksisuuden peruskäsitteitä
- perehtyy kirkkovuoteen, pyhien ihmisten elämään ja liturgiseen elämään
- tutustuu oman seurakunnan elämään
- perehtyy Uuden Testamentin kertomuksiin
- oppii pohtimaan omaan elämään liittyviä eettisiä kysymyksiä
- osallistuu ortodoksisen liturgiaan

Sisällöt:

Kirkkovuosi ja pyhät ihmiset

- kirkkovuoden keskeisiä juhlia Raamatun kertomusten ja kirkon perimätiedon pohjalta, erityisesti Kristuksen juhlat
- suuren paaston käytäntöjä ja merkityksiä
- Sergei ja Herman Valamolainen
- oppilaan oma suojeluspyhä

Kirkon jäsenenä

- kotiseurakunta ja sen toiminta
- seurakunnat ja hiippakunnat Suomessa
- ONL

Raamattu pyhänä kirjana

- Jeesuksen elämä ja opetukset
- ylösnousemus pääsiäisen yhteydessä

Liturginen elämä

- liturgiaan valmistautuminen
- sakramenteista kaste, voitelu, katumus ja avioliitto
- suurten juhlien ikoneja
- jumalanpalvelusveisuja, tropareja ja rukoushetken veisuja

Uskonoppi ja eettisyyteen kasvaminen

- eettisiä kysymyksiä Jeesuksen opetusten pohjalta
- ihmisenä kasvaminen

Opiskeltaessa Suomen ortodoksisen kirkon hiippakuntia ja seurakuntia käytetään tietolähteenä kirkkokunnan www-sivuja. Kirkkotaidetta opiskeltaessa käytetään ortodoksisen uskonnonopetuksen verkkoympäristöä, Ortowebiä.

Uskonoppiin ja eettisyyteen kasvamisen sisältöalueeseen liitetään ihmisenä kasvamisen merkitys.

Vuosiluokka 5

Tavoitteet:

Oppilas:

- oppii ortodoksisuuden peruskäsitteitä
- perehtyy kirkkovuoteen, pyhien ihmisten elämään ja liturgiseen elämään
- tutustuu uskonopin peruskysymyksiin
- perehtyy Raamatun kertomuksiin ja oppii pohtimaan Raamatusta nousevia eettisiä kysymyksiä
- osallistuu ortodoksisen liturgiaan

Sisällöt:

Kirkkovuosi ja pyhät ihmiset

- kirkkovuosi
- paastot sekä niihin liittyvät eettiset kysymykset
- kirkon suuria opettajia ja marttyyreja

Kirkon jäsenenä

- ortodoksinen perinne maailmassa
- luostarien toiminta
- juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä ja eriäviä piirteitä

Raamattu pyhänä kirjana

- evankeliumin kirjoittajat
- alkuseurakunnan elämää
- apostolinen lähetystyö

Liturginen elämä

- kirkko pyhänä paikkana
- ikoni pyhänä esineenä
- sakramenteista pappuus ja sairaanhoito
- jumalanpalvelusveisuja, tropareja ja rukoukshetken veisuja

Uskonoppi ja eettisyyden kasvaminen

- Pyhän Kolminaisuuden persoonat ja niiden erityispiirteet
- pelastus ja iankaikkinen elämä
- kirkko ja seurakunta
- kymmenen käskyn etiikka

Arviointi

Ortodoksisen uskonnon arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppimistuloksiin, tuntityöskentelyyn ja toisten huomioonottamiseen. Arvioinnin yhtenä tavoitteena on kehittää oppilaan itsearviointitaitoja. Opettaja arvioi pääsääntöisesti oppilaan työskentelyä pistokokeiden tai ennalta ilmoitettujen kirjallisten kokeiden avulla. Oppilas voi osoittaa osaamistaan myös erilaisten oppiaineeseen soveltuvien omien tuotosten avulla opettajan kanssa ennalta sovitun aiheen mukaisesti.

Oppituntien ja erilaisten opintoretkien aikana tapahtuva arviointi tukee oppilaan kokonaisarviointia. Huomiota kiinnitetään erityisesti kotitehtävien ja vihkotyön huolellisuuteen. Osana uskonnon arviointia on myös tuntiaktiivisuus, toisten huomioonottaminen ja vastuuntuntoisuus. Oppilasta ohjataan itsearviointiin ikäkauden mukaan. Oppilaan ja opettajan väliset keskustelut sekä erilaiset itsearviointikaavakkeet ovat luontevia itsearviointitapoja.

Kuvaus oppilaan hyvästä osaamisesta 5. luokan päättyessä

Oppilas tuntee keskeiset asiat ortodoksisuudesta

Oppilas

- tuntee liturgiajumalanpalveluksen merkityksen osana ortodoksikristityn elämää
- tuntee pääpiirteissään ortodoksisen kirkkovuoden paasto- ja juhlaperinteen sekä kykenee seuraamaan kirkkovuotta omassa elämässään
- tuntee ortodoksisesta ihmisenäkemyksestä sekä ortodoksisen kristillisyyden muita peruskäsitteitä ja pystyy soveltamaan niitä omassa elämässään

Oppilas tuntee Raamatun keskeisiä kertomuksia

Oppilas

- tuntee pääpiirteissään Vanhan ja Uuden testamentin erilaisen luonteen
- tuntee Kristuksen opetuksia, elämänvaiheet ja kirkon synnyn
- osaa pohtia Raamatun kertomuksia sekä omasta elämästään nousevia eettisiä kysymyksiä ja osaa ottaa niitä huomioon omassa elämässään

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tuntee ortodoksisen uskonopin keskeisiä peruskäsitteitä
- tuntee ortodoksista traditiota osana ortodoksikristityn elämää
- pystyy käyttämään oppimaansa ortodoksisen identiteetin vahvistamiseksi
- kykenee vahvistamaan ortodoksista identiteettiään

Oppilas tuntee oman uskontonsa sekä lähiympäristön uskontoja

Oppilas

- tuntee ortodoksisen kirkon erityispiirteitä
- tunnistaa oman perheensä uskonnollisen taustan
- tuntee oman kotiseurakuntansa toimintaa
- tuntee lähiympäristössään olevia muita kristillisiä kirkkoja ja yhteisöjä

Luokat 6-9

Ortodoksisen uskonnon ydintehtävänä vuosiluokilla 6–9 on syventää ja laajentaa oppilaan ymmärtämystä omasta uskonnollisesta perinteestään. Lisäksi oppilas perehtyy muiden uskontojen luonteeseen ja merkitykseen. Näin tuetaan oppilaan oman maailmankatsomuksen ja eettisen näkemyksen rakentumista.

Vuosiluokka 6

Tavoitteet:

Oppilas:

- vahvistaa ja syventää ortodoksista identiteettiään perehtymällä ortodoksiseen kirkkoon ja sen liturgiseen elämään
- perehtyy Raamattuun pyhänä kirjana
- osallistuu ortodoksiseen liturgiaan

Sisällöt:

Raamattu

- Apostolien teot
- profeetat
- kuninkaiden aika
- alkuseurakunnan elämää

Liturgiikka

- sakramentit
- jumalanpalvelukset: liturgia, vigilia ja muita kirkollisia toimituksia
- Pyhän Nikolaoksen kirkko: ulkonäkö, pohjapiirros, kirkon osat, kalustus ja esineistö
- ajan pyhittäminen
- jumalanpalvelusveisuja, tropareja ja rukoushetken veisuja

Liturgiikan sisältöaluetta syvennetään tietokoneavusteisesti käyttämällä ortodoksisen uskonnon verkkoympäristöä, Ortowebiä sekä Suomen ortodoksisen kirkkokunnan www-sivuja.

Vuosiluokka 7

Tavoitteet:

Opetuksen tavoitteena on syventää ja laajentaa ortodoksista identiteettiä.

Lisäksi osallistutaan ortodoksiseen liturgiaan ja perehdytään ortodoksisen kirkon historiaan ja uskonkäsitykseen.

Sisällöt:

Kirkkohistoria

- kristinuskon synnyn ja kehityksen keskeiset tapahtumat
- eri kirkkokunnat ja ekumenia
- ortodoksiset paikalliskirkot
- Suomen ortodoksisen kirkon historiaa
- Suomen ortodoksisen kirkon hallintoa
- ortodoksiset luostarit ja järjestöt Suomessa
- kirkkovuoden paastoaikojen ja suurten juhlien historiallinen sanoma ja merkitys

Kirkkokunnan ja seurakuntien hallintojärjestelmiin sekä luostareiden ja järjestöjen toimintaan perehdytään käyttämällä Suomen ortodoksisen kirkkokunnan www-sivuja.

Vuosiluokka 8

Tavoitteet:

Opetuksen tavoitteena on syventää ja laajentaa ortodoksista identiteettiä ja lisäksi osallistua ortodoksiseen liturgiaan. Myös Raamattuun perehdytään pyhänä ja inhimillisenä kirjakokoelmana. Lisäksi tutustutaan keskeisiin maailmanuskontoihin pääpiirteissään. Tavoitteena on auttaa oppilasta ymmärtämään uskonnon ja katsomuksen merkitystä ihmisille ja yhteisöille. Opetus antaa oppilaille valmiuksia kohdata eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä Suomessa ja muualla maailmassa.

Sisällöt:

Raamattu

- Raamatun synty ja sisältö
- Raamattu pyhänä kirjana
- Raamatun käyttö kirkon paastoaikojen ja suurten juhlien yhteydessä

Maailmanuskonnot

- keskeisten maailmanuskontojen levinneisyys, kokosuhteet, perususkomukset ja elämän pääpiirteet
- uskonnon ulottuvuudet ja vaikutukset yksilöön, yhteisöön ja kulttuuriin

Maailmanuskontojen sisältöalueen opiskelussa korostuu oman kulttuuriidentiteetin ja kansainvälisyyden kohtaamisen merkitys. Opittua syvennetään vertailemalla ortodoksisen kirkon ja maailmanuskontojen opillisia näkemyksiä.

Vuosiluokka 9

Tavoitteet:

Opetuksen tavoitteena on syventää ja laajentaa ortodoksista identiteettiä. Lisäksi osallistutaan ortodoksiseen liturgiaan ja perehdytään kirkon liturgiseen elämään. Oppilas tiedostaa maailmankatsomuksen rakentumiseen vaikuttavia tekijöitä ja tutustuu eettisen ajattelun peruskäsitteisiin sekä niiden soveltamiseen elämässä. Yksilön vastuun merkitys korostuu.

Sisällöt:

Liturgiikka ja uskonoppi

- sakramentit ja niiden merkitys
- Jumalanpalvelukset (vigilia, liturgia ja paastoliturgia)
- kirkkorakennus

- kirkkotaide
- kirkkomusiikki

Etiikka

- ortodoksisen kirkon ihmiskäsitys ja eettinen opetus
- eettisten normien, periaatteiden ja arvojen tunnistaminen, pohdinta ja soveltaminen elämässä
- vuorisaarnan etiikka
- kirkkovuoden paastoaikojen ja suurten juhlien eettinen sanoma

Liturgiikan ja uskonopin sisältöalueen opiskelussa käytetään mm. ortodoksisen uskonnonopetuksen verkkoympäristöä Ortowebiä, kirkkokunnan www-sivuja sekä kirkkotaiteen aiheisiin soveltuvia ulkomaisia www-sivustoja.

Etiikan sisältöalueeseen Kristuksen vuorisaarnan merkityksestä liitetään soveltuvin osin ihmisenä kasvamisen merkitys, kulttuuri-identiteetin ja kansainvälisyyden merkitys lähimmäisen kohtaamisessa. Ortodoksinen oppi ihmisen ja luonnon suhteesta tarjoaa mahdollisuuden laajentaa kirkon opin merkitystä suhteessa ympäristöön ja sen hyvinvointiin sekä kestävään tulevaisuuteen.

Arvointi

Ortodoksisen uskonnon arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppimistuloksiin, tuntityöskentelyyn ja toisten huomioonottamiseen. Arvioinnin yhtenä tavoitteena on kehittää oppilaan itsearviointitaitoja. Opettaja arvioi pääsääntöisesti oppilaan työskentelyä pistokokeiden tai ennalta ilmoitettujen kirjallisten kokeiden avulla. Oppilas voi osoittaa osaamistaan myös erilaisten oppiaineeseen soveltuvien omien tuotosten avulla opettajan kanssa ennalta sovitun aiheen mukaisesti.

Oppituntien ja erilaisten opintoretkien aikana tapahtuva arviointi tukee oppilaan kokonaisarviointia. Huomiota kiinnitetään erityisesti kotitehtävien ja vihkotyön huolellisuuteen. Osana uskonnon arviointia on myös tuntiaktiivisuus, toisten huomioonottaminen ja vastuuntuntoisuus. Oppilasta ohjataan itsearviointiin ikäkauden mukaan. Oppilaan ja opettajan väliset keskustelut sekä erilaiset itsearviointikaavakkeet ovat luontevia itsearviointitapoja.

Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Oppilas kykenee hankkimaan tietoa ortodoksisesta uskosta

Oppilas

- tuntee ortodoksisen kirkkovuoden paasto- ja juhlaperinteen sekä kykenee seuraamaan ortodoksista kirkkovuotta
- tuntee ortodoksisen jumalanpalvelusperinteen
- on muodostanut itselleen yleiskuvan kirkon opista
- tuntee sakramentit sekä muita pyhiä toimituksia ja tuntee niiden merkityksen
- tuntee kirkon eettistä opetusta ja osaa soveltaa sitä omassa elämässään

Oppilas tuntee Raamatun synnyn ja keskeisen sisällön

Oppilas

- tuntee Raamatun sisäisen rakenteen
- ymmärtää Raamatun pelastusilmoituksen
- ymmärtää Raamatun osana kirkon traditiota
- tuntee Raamatun käytön kristityn jokapäiväisessä elämässä ja tunnistaa eri kirjojen liturgisen käyttöyhteyden

Oppilas osaa käyttää uskonnollista tietoa

Oppilas

- tietää kristillisen kirkon synnyn, leviämisen ja sen jakaantumisen syyt
- osaa sijoittaa Suomen ortodoksisen kirkon osaksi maailmanlaajuista kirkkoa
- tuntee Suomen ortodoksisen kirkon vaiheet ja historian vaikutuksen nykyhetkeen
- tuntee oman seurakunnan toimintaa
- tuntee kirkollisia järjestöjä ja niiden toimintaa
- tuntee Suomen ortodoksisen kirkon hallintoa

Oppilas tuntee maailmanuskontoja

Oppilas

- ymmärtää uskonnon merkityksen ihmiselle
- tunnistaa suuret maailmanuskonnot
- osaa arvostaa eri tavalla uskovia ja ajattelevia ihmisiä.

Muut uskonnot

Muiden uskontojen opetuksessa noudatetaan edellä esitettyjen uskontojen opetussuunnitelmien perusteiden periaatteita, erityisesti kaikille uskontosidonnaisille ryhmille laadittuja tavoitteita. Muiden uskontojen opetuksesta annetaan opetussuunnitelmien perusteet erillisillä päätöksillä.

[Perusopetuksen muiden uskontojen opetussuunnitelmien perusteet](#) (Opetushallitus 2006)